

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Czubik

w sprawie z powództwa Z. sp. z o.o. z siedzibą w Ż.
przeciwko Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w W.
Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w W..
z udziałem S. S.
o zawarcie umowy o odprowadzanie ścieków,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 7 lutego 2024 r.
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 27 stycznia 2023 r., sygn. akt
VII AGa 615/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w W. Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w W.. na rzecz Z. sp. z o.o. z siedzibą w Ż. kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w W. Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w W.. tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Decyzją z 19 czerwca 2020 r., nr [...], Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w W. Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w

W.. (dalej także jako: „pozwany” lub „Skarżący”) działając na podstawie art. 27e ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 w związku z art. 27a ust. 3 pkt 3 oraz art. 27f ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1437 ze zm.; dalej jako: u.z.z.w.) w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 2056 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku S. S. (...) nakazał Z. Sp. z o.o. w Ż. (dalej jako: „Z.” lub „powód”) zawarcie umowy ze S. S. na odprowadzanie ścieków z nieruchomości położonej na działce [...], ul. [...], Ż..

Po rozpoznaniu odwołania powoda od ww. decyzji, Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrokiem z 25 kwietnia 2022 r., XVII AmW 63/20 oddalił odwołanie.

Po rozpoznaniu apelacji powoda od powyższego wyroku, Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 27 stycznia 2023 r., VII AGa 615/22:

I. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- w pkt. 1 uchylił zaskarżoną decyzję w całości,
- w pkt. 2 zasądził od Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w W.. - Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w W. na rzecz Z. sp. z o.o. w Ż. kwotę 837 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

II. zasądził od Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w W.. - Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w W. na rzecz Z. sp. z o.o. w Ż. kwotę 540 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Pismem z 31 marca 2023 r. skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie wniósł pozwany Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w W. Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w W., zaskarżając to orzeczenie w całości. Skarżący wniósł m.in. o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), sprowadzającego się do pytań:

1. Czy powierzenie zadania własnego gminy, polegającego na zbiorowym odprowadzaniu ścieków, jest wymogiem formalnym dla uzyskania statusu przedsiębiorcy wodociągowo-kanalizacyjnego w rozumieniu u.z.z.w.?

2. Czy posiadanie zezwolenia, o jakim mowa w art. 16 ust. 1 i ust. 2 u.z.z.w., jest wymogiem formalnym dla uzyskania statusu przedsiębiorcy wodociągowo-kanalizacyjnego w rozumieniu tej ustawy czy też elementem ładu organizacyjno-prawnego tego przedsiębiorcy?

3. Czy nakazanie zawarcia umowy o odprowadzanie ścieków, o którym mowa w art. 27e ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 u.z.z.w., jest dopuszczalne wyłącznie wobec podmiotu posiadającego zezwolenie na prowadzenie zbiorowego odprowadzania ścieków, o jakim mowa w art. 16 ust. 1 i ust. 2 tej ustawy, także w przypadku, gdy podmiot ten stanowi spółkę z o.o. utworzoną przez gminę lub do której przystąpiła gmina (spółkę komunalną) i którą gmina ta wyposażyła w infrastrukturę potrzebną do wykonywania zbiorowego odprowadzania ścieków oraz który spełnia pozostałe przesłanki do nakazania zawarcia umowy, opisane w art. 2 pkt 4, pkt 7 i pkt 20 oraz art. 6 ust. 2 ustawy?

4. Czy decyzja organu regulacyjnego nakazująca zawarcie umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków wydana wobec przedsiębiorcy wodociągowo-kanalizacyjnego nieposiadającego zezwolenia wójta (burmistrza, prezydenta miasta) na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków, zastępuje takie zezwolenie?

5. Czy organ regulacyjny rozpatrując spór dotyczący odmowy zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzenie ścieków przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne poprzez wydanie decyzji nakazującej zawarcie umowy, zobowiązany jest jednocześnie do określenia w decyzji warunków, na jakich taka umowa powinna być zawarta?

6. Czy treść postanowień umowy, o jakiej mowa w powyższym pytaniu, należy do decyzji stron, czy też powinna być przedmiotem decyzji organu regulacyjnego?

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został rozwinięty i uzasadniony na s. 4-7 skargi kasacyjnej.

Pismem z 28 kwietnia 2023 r. odpowiedź na skargę kasacyjną złożył Z., wnosząc w pierwszej kolejności o: 1. wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, 2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej za złożenie dokumentu pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu swego pisma powód zawarł argumentację dotyczącą niezasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (s. 2-15 odpowiedzi na skargę kasacyjną).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie wypełnia ustawowych przesłanek koniecznych dla przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W niniejszej sprawie Skarżący oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z 28 kwietnia 2022 r., I NSK 23/21, istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych,

które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06).

Nie budzi też najmniejszych wątpliwości, że przedkładane zagadnienie prawne musi być aktualne, tj. musi budzić wątpliwości interpretacyjne w chwili orzekania przez Sąd Najwyższy o zasadności (lub braku zasadności) przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Przenosząc powyższe ustalenia na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że pozwany sformułował łącznie sześć pytań, przy czym na część pytań Sąd Najwyższy udzielił już odpowiedzi w uchwale z 13 września 2023 r., I NZP 3/22, zaś część pytań nie ma bezpośredniego związku z istotą sprawy i nie wpływa na jej rozstrzygnięcie.

Wyżej wymieniona uchwała Sądu Najwyższego otrzymała następujące brzmienie:

„1) W sytuacji, w której nie jest możliwe przypisanie statusu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego gminie, dopuszczalne jest nakazanie zawarcia umowy o odprowadzenie ścieków podmiotowi stanowiącemu spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością utworzoną przez gminę lub spółkę do której przystąpiła kolejna gmina (spółkę komunalną) i którą gmina wyposażyła w infrastrukturę potrzebną do wykonywania zbiorowego odprowadzania ścieków oraz która spełnia pozostałe przesłanki do nakazania zawarcia umowy, pomimo że spółka ta nie posiada zezwolenia, o jakim mowa art. 16 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r., poz. 2028).

2) Rozstrzygnięcie w sprawie spornej dotyczącej odmowy zawarcia umowy o odprowadzania ścieków, o którym mowa w art. 27e ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 2028) powinno zawierać istotne elementy umowy określone w art. 6 ust. 3 tej ustawy.”.

Następnie Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały omówił szeroko swoje stanowisko. Przykładowo, w kwestii odpowiedzi na pytania nr 5 i 6 ze skargi kasacyjnej wskazał: „zważywszy zatem na cel wprowadzenia do u.z.z.w. regulacji rozstrzygania sporów związanych z odmową zawarcia umowy o odprowadzanie ścieków przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, tj. ochronę odbiorców usług, jak też mając na uwadze wzgląd praktyczny, tylko bowiem uznanie, iż organ regulacyjny ma uprawnienie do kształtowania treści umowy, którą mają zawrzeć strony, prowadzi do zlikwidowania sporu między nimi, zasadnym jest uznanie, iż decyzja rozstrzygająca sprawę sporną dotyczącą odmowy zawarcia umowy o odprowadzanie ścieków przez nakazanie zawarcia takiej umowy powinna zawierać istotne elementy tej umowy określone w art. 6 ust. 3 u.z.z.w.” (s. 41 uchwały).

Uchwała została wydana na gruncie stanu faktycznego podobnego do sprawy obecnie rozstrzyganej. Stanowi ona orzeczenie kompleksowe, kończące spory prawne w odniesieniu do wykładni powołanych w niej przepisów. Z kolei pytania zawarte w skardze kasacyjnej, co do których Sąd Najwyższy nie wypowiedział się wprost w uchwale (np. pytania nr 1 i 4), nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy i stąd nie mogą stanowić usprawiedliwionej podstawy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skoro przedstawione zagadnienia prawne zostały już zasadniczo wyjaśnione w uchwale Sądu Najwyższego, a część sformułowanych w skardze kasacyjnej pytań nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, to oparcie na ich podstawie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie mogło przynieść zamierzonego skutku.

Z wszystkich tych powodów orzeczono o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (pkt 1 sentencji postanowienia), a ponadto rozstrzygnięto o zwrocie kosztów postępowania kasacyjnego (pkt 2 sentencji postanowienia).

[SOP]

[a!]

